

V drugem polletju vse od sebe

Dela na pretek — Artikli so razprodani — Poslovni uspeh zavisi od nas samih

V poročilu generalnega direktorja o stabilizacijski politiki v podjetju, ki je glavna tema obravnave na vseh nivojih v tem času, je v podrobnosti obdelan gospodarski položaj našega podjetja. V njem je analiziran gospodarski načrt 1973, njegov aneks in polletni rezultat gospodarjenja kot izhodišče za delo v drugem polletju. Podrobnejša obravnava velja samoupravljanju — TOZD, kadrom, organizaciji poslovanja, proizvodnji in prodaji, dopolnilnemu programu, materialom, področju raziskav, dohodu in finančni politiki, investicijskem vlaganju in drugo. Na osnovi teh faktorjev je načrtana pot gospodarjenja v naslednjih mesecih letošnjega leta, ki terja od nas vseh dosti naporov in ukrepov, da bomo nadoknadili zamujeno in da bomo poslovno leto uspešno zaključili. Iz poročila povzemamo naslednje:

K izdelavi dodatka h gospodarskemu načrtu je privedlo več vzrokov. Izhodišča načrta prodaje in proizvodnje smo kot primarni element gospodarskega načrta začeli pripravljati že v začetku novembra 1972. Vendar pa smo takrat seveda predvidevali normalno sezono za prodajo naših izdelkov, kakor tudi normalno gospodarsko gibanje, doma in v svetu. Toda tretja tako imenovana »zelenja zima« nam je onemogočila običajno prodajo zimsko športnih izdelkov.

V gospodarskem načrtu prav tako nismo predvidevali negativnih gibanj v svetovnem in jugoslovanskem gospodarstvu. Prj tem mislimo na inflacijo (ponovna revaloracija in devaloracija nekaterih valut), razne restrikcije, omejevanje negospodarskih investicij (gradnja šol in telovadnic), zniževanje osebnih dohodkov, glede na dvig življenjskih stroškov, uvedba dodatnega davka na luksuz (davek na čolne) in s tem tudi upadanje kupne moči. To je vsekakor močan element, ki je vplival tudi na potek dogodkov v podjetju. Te negativne elemente navaja tudi dodatek h gospodarskemu načrtu.

V prvem polletju smo zavestno zmanjševali proizvodnjo z namenom, da bi na koncu poslovnega leta znižali zaloge končnih izdelkov za cca 15 milijonov. Upamo, da nam bo to tudi uspelo. Nasprotno pa v drugem polletju prihaja do preobremenjenosti zlasti v proizvodnji smučič, ker smo vezani na dobavne roke in ker nam v veliki meri primanjkuje delovne sile. V takih primerih večkrat ne reagiramo dovolj hitro, ko npr. že imamo proizvodne naloge, ko je delovna sila še na razpolago.

Omeniti moramo, da rezultati polletnega poslovanja nikakor niso popolnoma zadovoljivi. Vzroki za to

niso številni. Omenili smo že odlok o zavestnem zmanjševanju proizvodnje glede na prvo polletje; vendar so s tem narasli tudi stroški poslovanja, kar vsekakor ni v prid zadovoljivemu poslovnemu rezultatu. To je dovolj resen vzrok, da v drugi polovici leta rešujemo naloge z večjo odgovornostjo.

Že v uvodu smo omenili, da je v prvem polletju, ko smo zavestno zniževali proizvodnjo, prišlo do osipa kadrov. Pri nobeni odpovedi delovnega razmerja ni bil vzrok morebitno pomanjkanje dela, ampak pri naravnem odlivu delovne sile nismo iskali nadomestila, kar velja predvsem za nekvalificirano in polkvalificirano delovno silo. Zaradi tega je prišlo v drugem polletju do delnega pomanjkanja kadrov v proizvodnji, kar se negativno odraža v zakasnelih odpremnih rokih za izvoz.

Danes je pri nas zaposlenih 705 delavcev; enako stanje je bilo meseca maja. Kadrovske splošne sektorje je že prejel potrebo po delavcih. Glede na stanje 20. 8. 73. je treba začasno sprejeti 33 nekvalificiranih ali polkvalificiranih delavcev. 1. avgusta 1973 se je na novo zaposlilo v proizvodnji 11 delavcev in strojni

(Nadaljevanje na 3. strani)

Danes so dolžine skokov na vodnih smučeh že nad 35 m

Smučarji na vodi iz Elana - najboljši

Dosegli so prvo mesto za CUP Jugoslavije 1973

Ceprav bo še nekaj manjših tekmovanj, pa je vendarle glavna sezona smučanja na vodi za letos minila. Vodnosmučarski klub Elan je v letošnji sezoni dosegel vrhunske rezultate in se prebil na prvo mesto v vsej Jugoslaviji. Resen konkurent je vsekakor VSK Olimpija iz Ljubljane in bo drugo leto borba za prva mesta prav gotovo mnogo ostrejša.

Pogoj za ponovitev takih enkratnih rezultatov je predvsem v izgradnji Testnega centra Moste, kajti brez lastne vodne površine in minimalnih pogojev za tekmovalce trening ni mogoč, rezultati pa seveda še manj.

Brez tega tudi ne moremo razširiti tekmovalni kader, predvsem mladinke in mladince ter pionirke in pionirje. Ni prav, da je v mo-

štvu VSK Elan tako malo članov našega kolektiva ali pa otrok naših delavcev in uslužbencev. Upamo, da bomo lahko ustvarili boljše materialne pogoje — seveda ob pomoči tovarne in kolektiva — da bomo že v prihodnji sezoni lahko vključili v naše vrste tudi otroke staršev, ki ne morejo sami iz lastnih sredstev nabavljati precej drago, pa vendar zaradi zdravja nujno potrebno tekmovalno opremo.

Eden največjih problemov pa je tudi dejstvo, da nimamo lastnega strokovnega trenerja, brez katerega pravi napredek in prodor v evropsko raven ni mogoč. Vsi dosežki uspehi so samo rezultat navdušenja, borbenosti in moči vsakega posameznega tekmovalca. Korak naprej je lahko samo še v strokovnosti. Ali nam bo lahko Institut kaj pomagal?

Rezultati so prav lahko v ponos vsemu kolektivu in tudi tovarni Elan si je s temi uspehi pridobila še večji ugled.

Tekmovalci so pripravljani uspehe ponoviti. Prošijo pa za razumevanje in pomoč.

PRVA UDELEŽBA NA MEDNARODNEM TEKMOVANJU

Letos se je ekipa VSK Elan prvič udeležila tekmovanja v inozemstvu in sicer skokov za »Pörschacher Kristall« na Vrbskem jezeru. Primož Finžgar, ki bi verjetno tudi v mednarodni areni dosegel visoko mesto, se je žal pri prvem skoku poškodoval. Ostali rezultati:

- Kategorija pionirjev (do 16 leta) 11 tekmovalcev
- 5. mesto Bogataj Uroš
- 6. mesto Valant Jani
- 9. mesto Pleško Mark
- Kategorija članov: 16 tekmovalcev
- 12. mesto Dežman Jože
- 13. mesto Finžgar Blaž
- 14. mesto Petretič Marko

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik komunistične partije Belgije Luis van Geyt s soprogo prj nas na obisku

UREDNIŠKO-REDAKCIJSKI ODBOR: dipl. ing. Bezjak Marko, dipl. ing. Marinšek Bojan, Ivan Brajnik, prof. Kapus Milica, Kolman Franci — **UREDNIK:** Knafelj Slavko — **TISK:** Gorenjski tisk, Kranj

Smučarji na vodi iz Elana - najboljši

Kategorija	Priimek	Starost	Slovensko prvenstvo				Državno prvenstvo				Pokal Zbilje			
			Sl	Fig.	Sk.	Komb.	Sl	Fig.	Sk.	Komb.	Sl	Fig.	Sk.	Komb.
Veterani	VALANT J.	(38)	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1
Člani	FINZGAR P.	(22)	10	1	1	1	6/7	4	1	2	Poškodovan			
	DEŽMAN J.	(31)	6	12	2	4	11	0	9	7	5	6	1	2
	PETRETIČ M.	(22)	6	10	4	6	3	6	3	4	7	11	2	7
	POTOČNIK M.	(21)	2	2	6	2	2	1	4	1	4	1	5	1
	DETICEK F.	(30)	1	11	14	5	1	8	8	5	1	8/9	9/10	6
Mladinci	FINZGAR B.	(17)	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1
Mladinke	ZUPAN P.	(15)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pionirji	BOGATAJ U.	(13)	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2
Pionirke	PORENTA A.	(13)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ml. pion.	VALANT J.	(12)	3	2	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1
	PLESKO M.	(12)	2	1	2	2	1	2	3	2	3	2	3	2
Skupni rezultati			26 I. mest				20 I. mest				23 I. mest			
			9 II. mest				12 II. mest				9 II. mest			
			1 III. mest				4 III. mest				2 III. mest			

Pripomba: Joža Dežman se je na državnem prvenstvu pri skokih močno poškodoval, zato so vnešeni samo njegovi rezultati iz predtekmovanja, kar seveda ni realen odraz njegovih sposobnosti.

UDELEŽBA:

Na državnem prvenstvu je skupno sodelovalo 48 tekmovalcev, od tega:

Olimpija	14 tekmovalcev
Elan	12 tekmovalcev
Chromos	10 tekmovalcev
Skopje	4 tekmovalci
Sidro Maribor	2 tekmovalca
Haludovo	2 tekmovalca
Mercury	1 tekmovalcec
Francija	3 tekmovalci

3. Rezultat tekmovanja za Pokal Zbilje

NOVI REKORDI

Od tekmovalcev VSK Elan so bili doseženi sledeči novi republiški in državni rekordi: (vsi v skokih) člani: Finžgar Primož 35,38 m mladinci: Finžgar Blaž 27,50 m Ml. pionirji: Valant Jani 22,75 m

REZULTATI EKIPNIH TEKMOVANJ

Poleg rezultatov posameznikov se ocenjujejo tudi rezultati ekip posameznih klubov. Pri tem so Ekipe VSK Elan dosegle vsa možna prva mesta, povsod pa še s precejšnjim naskokom.

1. Rezultat tekmovanja za CUP Jugoslavije:

na Slov. prv. Elan: 16.616.136, Olimpija 10.343.336 točk za Pokal Zbilje Elan 17.041.056, Olimpija 14.411.169 točk

Trenutno stanje 1. Elan 33.657.191, 2. Olimpija 24.754.505 točk

Tekmovanje za Cup Jugoslavije je bil letos prvič vpeljeno zato, da bi se smučanje na vodi populariziralo in pritegnilo čimveč mladih tekmovalcev ter še posebej tekmovalk vseh starosti. Zato so pogoji ocenjevanja ostrejši: od celotnega moštva nekega kluba se seštejejo rezultati šestih najboljših v kombinaciji, od tega pa se upošteva največ en rezultat veteranov, vendar najmanj en rezultat ženske. Moštva, ki nimajo v svojih vrstah ženskih članov (pionirke, mladink ali članic, ki morajo doseči kakršenkoli pozitivni rezultat v vseh disciplinah: slalom, figure in skoki) se torej sploh ne morejo potegovati za ta pokal.

Dokončnega rezultata za Cup Jugoslavije še ni, ker bo še eno tekmovanje v Makedoniji ali pa Zagrebu. Upamo, da se bo tekmovanja lahko udeležila vsaj zmanjšana eki-

pa Elana; problem je v visokih potnih stroških in začetku šolskega leta, ki otežuje nastop mlajših tekmovalcev.

NA ROBU DOGODKOV — PA VENDAR POMEMBNO IN INTERESANTNO

Po državnem prvenstvu je pri razdelitvi nagrad in priznanj dose, gel največ pohvale in priznanja naš član Joža Dežman (čeprav je v pregledu uspehov njegov rezultat navidezno najslabši). V predtekmovanju je pri skokih tako nesrečno padel na skakalnico, da si je poškodoval brado, ki so mu jo morali v bolnici zašiti. Zdravnik mu je delno tudi zaradi rahlega pretresa možganov prepovedal nadaljnje nastopanje, čeprav je hotel nastopati še naprej. Tako se je pridušal, da smo ga komaj pomirili. Jožov komentar: »Vraga, saj sem se že huje poškodoval, pa sem še vedno tekmoval. Naj mladi vidijo, da se ne neha za vsako figo. Kaj pa zdravniki vedo, saj vem, kakšne od mene pošiljajo na bolniško.«

To je borbenost za vzgled, ta mu je prinesla spontano ploskanje in najdaljši aplavz. Pravilna pa je bila odločitev zdravnika in žirije: zdravje naj stoji pred rezultati!

Pionirji so naša bodočnost: Uroš Bogataj (13) je na državnem prvenstvu dosegel največje število točk v figurah 2.120, več kot katerikoli drug tekmovalcec naše ekipe. Jani Valant (12) je postavil državni rekord v skokih za mlajše pionirje 22,75 m (zavidljiva dolžina). Mark Pleško (12) je na državnem prvenstvu obvozil 37,5 boj, s čemer je od vseh udeležencev na 4. mestu (oz. od moštva takoj za Detičkom 44,5 in Potočnikom 40,5 boj).

Za ekipo sta tudi tekmovali mladinka Petra Zupan (15) in Andreja Porenta (13). Obe sta postali absolutni prvakinji na vseh tekmovanjih v vseh disciplinah. Bili sta namreč edini v svojih kategorijah. Pa vendar to ne zmanjšuje pomen uspeha, kajti morale sta tudi skakati, to pa za dekleta le ni tako enostavno. Prva je skočila 11,975 m in druga 11,425 m To je pogum.

Ekipni rezultati na državnem prvenstvu

1. mesto Elan 12.000.000 točk (največ možnih)

2. mesto Olimpija 11.259.072 točk

Ta pokal je prehodan. Do sedaj ga je enkrat osvojila Olimpija, drugič pa Elan. Ekipe, ki ga osvoji trikrat zapovrstjo, ga zadrži v trajno last.

Medtem, ko se za Cup Jugoslavije sešteje šest najboljših rezultatov celotnega moštva (pod opisanimi pogoji), pa je po propozicijah za Pokal Zbilje in dr. prvenstvo potrebno že vnaprej določiti 6 tekmovalcev, ki tvorijo ekipo, sešteje pa se rezultat štirih najboljših. Tu torej igra veliko vlogo taktika in pravilna ocena trenutne moči in sposobnosti posameznih tekmovalcev. VSK Elan je to vsekakor uspel!

P. V.

Testiranje lestev

Naše lestve so že vrsto let znane po kvaliteti in zelo cenjene na trgu.

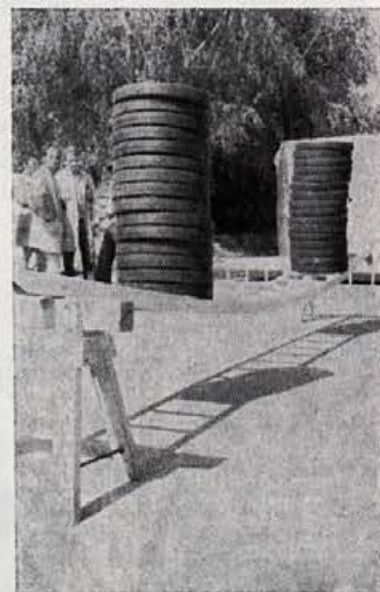
Kot dokaz kvalitete, dobi vsak kupec v skladu z zakonskimi določili atest za večino lestev.

Naše lestve je možno uporabiti tudi v druge namene. Cutili smo

potrebo, da je kupcem treba dati potrdilo o njihovi splošni uporabnosti. Atest bi pri prodaji imel velik reklamni učinek, obenem pa bi nas ščitil pred konkurenco.

Testiranje naših lestev smo poverili Zavodu za varstvo pri delu iz Maribora. Ta organizacija ima pravico izdajati ateste za določene izdelke. 15. 8. 1973 sta dva predstavnika Zavoda testirala vse tipe naših lestev. Z rezultatom tega testiranja smo lahko zelo zadovoljni. Vse lestve so namreč zdržale ne le predpisano obremenitev, ampak jo celo presegle za 50 do 100%. O kvaliteti zgovorno priča fotografija. V skladu s poizkusom smo eno izmed lestev morali obremeniti, tako da bi prišlo do zloma. Na 5-metrsko prislanjačo smo naložili 575 kg. Zdržala je. Obremenitve nismo mogli povečati, ker nam je zmanjkalo uteži. Za primerjavo je treba dodati še tole: omenjena obremenitev je skoraj trikrat večja od tiste, ki jo predpisujejo nemške norme, po katerih smo lestve preizkusili. DIN namreč predpisuje, da mora lestev pri prevzemu zdržati obremenitev 200 kg.

Krmpotič Mladen, dipl. ing.

Opozorilo zaposlenim

Ponovno opozarjamo vse zaposlene, da morajo v skladu z internimi akti in z Zakonom o zdravstvenem zavarovanju (Ur. list SFRJ, št. 55/65, čl. 90) V 24 URAH prijaviti vsako poškodbo pri delu neposrednemu vodji in obratni ambulanti v podjetju. Kdor tega določila ne bo dosledno upošteval, ne bo imel priznanega 100% nadomestila v času bolovanja, oziroma njegova poškodba ne bo veljala kot nesreča pri delu.

V drugem polletju vse od sebe

(Nadaljevanje s 1. strani)

tehnik, v inštitutu pa kvalificirani mizar. Iz podjetja je odšlo 5 delavcev — štirje iz proizvodnje in eden iz ERC. Na predlog kadrovske splošnega sektorja se je v avgustu za stalno zaposlilo še 8 delavcev.

V proizvodnji smučí so odpreme delno v zaostanku, ker sitotisk predstavlja kritično ozko grlo. Toda kupci zahtevajo popoln izbor smučí in zaradi teh zaostankov ne moremo kompletirati pošiljk. Zato bomo morali nekaterim kupcem odpremiti blago s kamioni, kar bo privedlo do dodatnih stroškov.

Zaenkrat je proizvodnja v zaostanku za 12 delovnih dni, kar pa za kupca pomeni praktično zaostanek tri tedne. K takemu zaostanku pa je treba prišteti še čas prevoza, carinjenje in nadaljnjo razdelitev blaga posameznim detajlistom. Tako je naši zakasnitvi treba prišteti skupno še mesec dni. Razumljivo je torej, kako je treba nujno upoštevati točne dobavne roke.

V septembru bomo v oddelku smučí zaključili s ponovno površinsko obdelavo — sitotiskom lesenih smučí. Kapacitete za proizvodnjo boljših smučí v hali B so popolnoma zasedene do konca leta. Ponovno pa se pojavlja problem pri izdelavi najdražjih smučí, ki so predvidene za proizvodnjo šele v zadnjem mesecu letošnjega leta, že sedaj nabavljeni material pa močno bremeni naša sredstva.

Tehnični in prodajni sektor sta se sporazumela, da bomo izdelavo kritičnih dolgih smučí za izvoz prenesli v september, toda le tiste količine, ki jih rabimo za izvoz.

lanskega leta. Letos so že v celoti prodane.

Probleme pa imamo pri otroških in cenejših smučarskih palicah, ker jih ni na zalogi, so pa za normalen potek prodaje nujno potrebne. Zato jih moramo pripraviti do začetka sezone. Pri teh modelih je stanje kritično zato, ker sam razvoj ne poteka po predvidenem programu, odgovorni za to pa so inštitut, tehnični sektor in delno tudi nabava.

Zaradi pomanjkanja delovne sile ni bilo mogoče pravočasno nadoknaditi tega izpada. Zato bomo organizirali posebno akcijo prostovoljne pomoči pri montaži palic in pri sitotisku, tako da bi celoten program izvedli že do začetka decembra.

20. 8. 73. je bilo na zalogi 382 čolnov. Prevladujeta model T 380 in T 480, ki sta ostala od letošnje sezone. Model T 400, ki je na zalogi, pa predstavlja novo proizvodnjo in je namenjen že za prodajo v prihodnjem letu. Del zalog predstavljajo tudi Pasare, ki jih prav tako že proizvajamo za prihodnjo sezono. Zal pa ta model zaradi visokih cen v primerjavi s konkurenčnimi firmami slabo prodajamo.

Na domačem tržišču smo pri prodaji čolnov proti pričakovanju dosegli lepe rezultate. Soočati se moramo z dejstvom, da izvoz nazaduje in s j bomo morali zaradi tega v letošnjem letu še posebej prizadevati, da bo prodaja dosegla vsaj nivo prejšnjih let. Dejstvo je, da smo razširili krog zunanjih kupcev, sama prodaja pa je nazadovala. Delni objektivni razlog je vsekakor slaba kadrovska zasedba, delno pa tudi postajamo na tržišču vse manj konkurenčni.

rom na delovno silo so kapacitete popolnoma zasedene.

V letošnjem prvem polletju smo imeli prekomerno zalogo lestev. Zato je prodaja zavestno krčila nekatere proizvodne naloge. V mesecu juliju pa se je prodaja teh artiklov bistveno povečala, tako da nam določenih modelov sedaj že primanjkuje.

Pri tem pa naletimo na dva problema. Zamrznitev cen s 1. januarjem nam bo pri tem artiklu prinesla izgubo. Težave imamo tudi z nabavo smrekovega lesa, ki ga zaradi nizkih cen na domačem tržišču (v okviru sporazuma) ni mogoče dobiti. Ves kvaliteten les izvažajo, ker ga zaradi nizke vrednosti dinarja lahko prodajo tudi trikrat dražje. Proizvodnja in nabava morata pismeno poročati o problematiki proizvodnje lestev glede na nabavo surovine, prodajni sektor pa naj pri zveznih organih ponovno vloží prošnjo za zvišanje cen.

Proizvodnja hrastovega pohištva je načeloma stekla, pri čemer smo zelo zahtevno nalogo s proizvodnega stališča zelo uspešno rešili. Problem je le nabava hrasta.

V kovinskem obratu sedaj teče proizvodnja za kmetijsko mehanizacijo v kooperaciji s SIP Sempeter.

V dodatku gospodarskega plana za leto 1972 je tudi program za 20.000 zložljivih stolov. Zaradi pomanjkanja delovne sile in nizke prodajne cene pa sta se tehnični sektor in prodaja sporazumela, da artikla ne bomo izdelovali. Vrednostno bomo ta izdelek nadoknadili s proizvodnjo zložljivega sedežnega pohištva in z ostalimi izdelki, za katere je že podpisana izvozna pogodba.

Prav ti bi imeli sicer zlasti pri nakupu smučí vse možnosti, da si poiščejo druge proizvajalce. Teh pa je na pretek, pa tudi zaloge smučí iz preteklih zim še niso izčrpane. S tem bi tudi izgubili odjemalce za vrsto let, česar pa si seveda ne moremo in ne smemo privoščiti. V nas je še toliko moči in možnosti, da bomo kos tej težki nalogi.

Ne bo nam smelo biti žal prostih sobot, kadar bo to potrebno. Naš preostali dopust bomo morali preložiti na kasnejši čas. Se vedno iščemo nove delavce. Pripravljamo se, da 18 režijskih delavcev preместimo za 2—3 mesece v proizvodnjo.

Zavedamo se, da bomo s solidarnostno akcijo pripomogli k rešitvi problemov. Vsak zaposleni naj bi pomagal proizvodnji s tem, da bi prostovoljno opravil 2 krat po 8 nadur za stabilizacijo. Režijci ne bi delali v pisarnah, temveč v proizvodnji. Treba bo iskati še novih poti in možnosti, kako bi še zboljšali sedanje stanje. Važna je proizvodnja, izpolnjevanje dobavnih obveznosti. Blago je prodano, seveda pod pogojem, da bo dobavljeno v željenih rokih.

Vsakomur od nas je jasno, da gre sedaj zares. Če hočemo, potem tudi moremo! In mi hočemo!

Novice iz revij

Cena 1 km v Nemčiji pri poprečni letni poti 15.000 km:

	pfenigov
Fiat 500	28,5
Renault 4	32,9
Fiat 127	36,1
VW 1300	37,9
VW 13035	40,2
Ford Escort	38,0
Opel Kadett	38,2
Fiat 128	39,4
Simca 1100 LS	40,5
Ford Taunus	41,5
Opel Ascona 16	44,2
R 16	46,2
Audi 80 GL	46,8
BMW 2002	53,9
Audi 100 GL	53,1
BMW 3.0 Si	83,5

Holz — und Kunststoffverarbeitung:

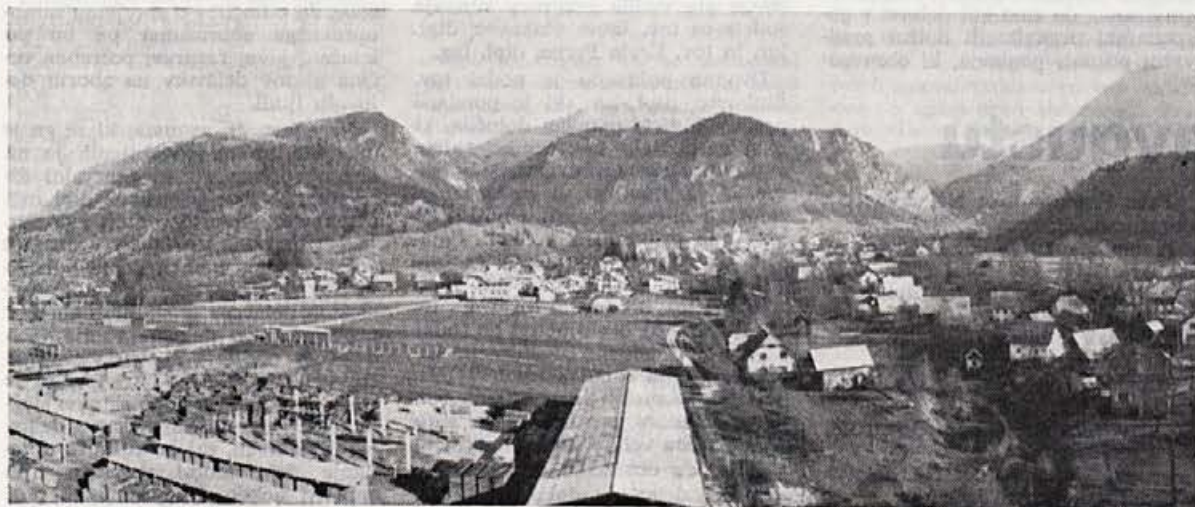
ZRN je uvozila iz Jugoslavije v letu 1972 za 64,5 milijonov DM proizvodov lesne industrije, kar znaša 2,7 % celotnega uvoza lesnih izdelkov.

V Avstriji je že preko 70 trimsteza.

Firma Atlanta planira v Castlebaru na Irskem podružnico, ki bo izdelovala plavalne bazene ter strehe iz plastičnih mas za vozila.

V Marini pri Dubrovniku izposojajo 8 metrske jahte za 1,6 dolarja na dan, oziroma 21 dolarjev na mesec.

Predsednik Komunistične partije Belgije tov. Louis Van Geyt je 10. avgusta s svojo ženo in v spremstvu sekretarja Občinskega komiteja ZKS Radovljica tov. Matija Marklja obiskal našo tovarno. Po uvodni predstavitvi podjetja si je nato z zanimanjem ogledal proizvodnjo. Po ogledu se je v kratkem pogovoru zanimal za ključna vprašanja našega samoupravnega sistema v delovnih organizacijah ter v družbeno-političnih skupnostih.

Tovarna športnega orodja ELAN v Begunjah na Gorenjskem

Za domače tržišče bomo poskrbeli tako, da bomo v oktobru in novembru potiskali smučí na skladišču ne da bi proizvajali še nove. Po dogovoru pa bomo tako potiskali le najdražje smučí, ker bi bilo to delo pri cenejših smučeh predrago.

V hali A se je v začetku julija proizvodnja smučí popolnoma ustavila, ker je po lesenih smučeh v klasični izvedbi vedno manj povpraševanja. Po predvidevanjih bodo te smučí v nekaj letih popolnoma izginile s tržišča in jih bodo nadomestile cenejše plastične.

Vsa proizvodna problematika glede odpreme je vezana povsem na pomanjkanje delovne sile, vpliva pa tudi pogosto spreminjanje delovnih nalogov. Posledice takega ravnanja se odražajo pri dobavi materiala in preobremenjenosti stiskalnic.

Trenutno imamo na zalogi samo dražje modele smučarskih palic, ker so bile izdelane že na koncu

Z razpoložljivo delovno silo je proizvodnja čolnov v redu potekala. V drugem polletju pa je nastal problem zaradi nerazčiščenih pogodbenih dobav nemški firmi Atlanta. To sodelovanje ne poteka po predvidenem programu in v skladu s pogodbenimi obveznostmi. Ko pa bo proizvodnja z Atlanto stekla, bo pretežni del kapacitet zaseden z izdelavo jadrnice Flamingo. Seveda pa s tem ne bi smel trpeti standardni program; zato bo treba dobiti novo delovno silo.

V juliju in avgustu je prišlo do zelo močnega porasta pri opremljanju telovadnic, ki je celo presegló naša sicer optimistična pričakovanja. Pomanjkanje delovne sile pa bo lahko vzrok, da bomo plan samo dosegli, ne pa da bi ga glede na prodajne možnosti še preseglí. Lahko bi prodali še več, če bi imeli sedaj na zalogi nekaj več izbire. Z ozi-

Glede kooperacije s firmo POMA izdelujemo sedaj ekonomsko-tehnično dokumentacijo, ki naj pokaže realno stanje in istočasno zainteresiranost našega podjetja za sodelovanje. Material bo pripravljen do konca meseca septembra.

Proizvodnja fasadnih plošč naj bi po mnenju inštituta postala del redne proizvodnje in bi začasno potekala na Fortuni.

Prav tako se dogovarjamo z arh. Mächtigom glede načrtov za kioske in nekatere druge artikle komunalno-cestne opreme.

V kolikor bi prišlo do realizacije proizvodnje za te artikle, bi nastalo vprašanje delovne sile, ki jo pa lahko dobimo samo še v okolici obrata na Fortuni.

Da bi izpolnili zastavljene naloge za drugo polletje, moramo angažirati vse sile, vse notranje rezerve in še sicer ukrepati, da bomo brezpogojno izvedli naše obveznosti do kupcev.

Začetek razprave o izhodiščih za 10. kongres ZKJ in o osnutku ustave

Dokumenta, ki sta izšla v začetku junija »Izhodišča za pripravo stališč in sklepov 10. kongresa ZKJ« ter »Osnutek ustave SFRJ« pomenita doseženo raven v razvoju družbenih in ekonomskih odnosov v samoupravni družbi. Istočasno pa sta osnova, na kateri bomo razvijali samoupravni sistem v jasno začrtani smeri. Dokumenta sta namenjena za javno razpravo, saj kljub velikemu delu, ki sta ga zahtevala za pripravo, marsikatero stvarj vseeno še niso dovolj razčiščene. Sama »Izhodišča« pa zahtevajo temeljito raz-

nih izhodišč. Na tak način ima sleherni komunist pravico in dolžnost vplivati na sklepe in stališča kongresa, po njihovem sprejetju pa ne more biti v dvomu ali naj jih izvršuje ali ne. Prav v tem je bistvo demokratičnega centralizma, demokratično sprejete naloge, ki jih moramo brezpogojno izvršiti.

Iz vseh teh vzrokov so se komunisti OZKS »ELAN« odločili, da poglobljeno preštudirajo izhodišča poglavje za poglavjem. Za vsak del izhodišč smo organizirali posebno skupino treh članov, katerih naloga

vajo družbeno-ekonomsko ureditev in s tem v zvezi ustavna določila o organiziranju TOZD, o njihovem združevanju v delovne organizacije, skupnosti idr.

OZKS »ELAN« je na svojem sestanku 7. avgusta sklenila, da organiziramo za komuniste posebno ob razložitve določil samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD. Sklenili smo povabiti tov. Šinkovca dipl. iur. in zunanjšega sodelavca, da nam predava in nato v razpravi pojasni še kakšna vprašanja.

Na sestanku 7. avgusta je bil sprejet v OZKS »ELAN« tov. Jože Jesenko, dipl. ing.

Ugotovili smo, da je kandidatov za sprejem v naše članstvo še veliko, zato smo postavili kriterij, po katerem bom kandidate ocenili. Osnovni kriterij bo kandidatova aktivnost; mladi jo bo moral dokazovati z delom v mladinski organizaciji, sta-

rejši pa z delom v tovarni in na terenu.

Zaradi izrednih potreb po političnem znanju je OZKS »ELAN« soglasno sprejela sklep, da bomo vsi komunisti podprli prošnjo, katere ugodna rešitev (neprekinjeno delovno razmerje in osebni dohodek) bo omogočila tov. Pavlu Triplatu, članu Komiteja občinske konference ZKS Radovljica in našemu delavcu v LO obiskovanje enoletne srednje politične šole v Ljubljani.

Ker je bila osrednja točka zadnjega sestanka OZKS v ELANU začetek razprave o obeh dokumentih, komunisti nismo načelnjali širše obravnave o gospodarskem položaju naše delovne organizacije, pač pa samo posamezna vprašanja, ki se nanašajo tudi na kolektiv. Predvsem smo ugotovili, da bo potrebna večja skrb komunistov in samoupravnih organov v Inštitutu za izboljšanje samoupravljanja ter za pomoč direktorju IE pri izvajanju te naloge. V zvezi z dejstvom, da so se avtomobili Ranger Rover uporabljali, preden so bila urejena vsa potrebna dovoljenja, so komunisti zahtevali, da se ugotovi odgovornost tistega, ki je to dovolil.

pravo v organizacijah ZK, tako da se vsi člani z njimi spoznajo, da jih obravnavajo in da jih na koncu sprejmejo. Delo vsakega komuniste se bo moralo odvijati po sklepih, ki jih bo kongres kot najvišji organ ZK sprejel na osnovi prediskutira-

je, da se še posebej pripravijo na razpravo.

Neločljivo je z Izhodišči povezan osnutek ustave SFRJ. Komunisti smatramo, da smo kot delavci v gospodarski organizaciji dolžni predvsem poznati poglavja, ki obravna-

Združitev TOZD v Elanu Osnutek samoupravnega sporazuma

Na pobudo komunistov, ki so želeli širšo razpravo o osnutku samoupravnega sporazuma in po mnenju vodstva podjetja, naj bi uvodna razprava zajela čim več delavcev — nosilcev samoupravnih in družbeno-političnih funkcij, smo organizirali v tork, 21. avgusta 1973 Zbor članov samoupravnih organov, izvršilnih organov, družbeno-političnih organizacij, vodilnih ter vodstvenih delavcev, vodij delovnih skupin in drugih. Na zboru sta vodila razpravo zunanja sodelavca tov. Janez Šinkovec, dipl. iur. in tov. Ervin Perne, dipl. ing.

Uvodno pojasnilo je podal tov. Šinkovec, dipl. iur., ki je poudaril predvsem tista ustavna določila, ki nam narekujejo spremembe, zajete v osnutku samoupravnega sporazuma. V razpravi so se posamezniki zanimali za podrobnosti, medtem ko bistvenih pripomb niso imeli. Pojavilo pa se je vprašanje, ki je bilo prisotno na zborih delovnih ljudi marca letos, o odnosih tovarna - Inštitut. Predlog o vključitvi do sedaj samostojne delovne organizacije Inštituta v eno samo skupno TOZD, se iz ekonomskih in političnih razlogov ne more uresničiti. Prav zato pa bo treba veliko bolj kot prej in z željo, da dosežemo cilj: uspešno delo IE, delati na dokončni razdelitvi dela, nalog in pristojnosti s

tehničnim sektorjem (v bodoče: TOZD proizvodnja ELAN), kar ni opravljeno že od ustanovitve Inštituta.

Na zboru ni nihče nasprotoval mnenju, da je osnutek že primeren za javno obravnavo in naj odbora, ki sta pristojna za to, dasta osnutek samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v javno razpravo. Ta bo organizirana po delovnih skupinah, katerih vodje so bili vabljeni na zbor. Za odločitev o sprejemu samoupravnega sporazuma pa bo po končani javni razpravi potrebna večina glasov delavcev na zborih delovnih ljudi.

Na zboru 21. avgusta, ki se ga je udeležila večina povabljenih je na koncu spregovoril še generalni direktor tov. Jože Osterman, dipl. ing. o pomembnih proizvodnih nalogah, ki jih moramo uresničiti v drugem polletju. V ta namen bosta potrebni dve akciji: začasna pomoč posameznih delavcev iz skupnih služb v proizvodnji in delovna akcija vseh delavcev podjetja kot prispevek za stabilizacijo ELAN-a. Pri tem se je treba zavedati, da bodo skupne službe težko pogrešale slihernega delavca ali delavko, saj bo njihovo dotedanje delo moral namesto njih opraviti nekdo drug, verjetno tudi izven rednega delovnega časa.

Kadri v avgustu

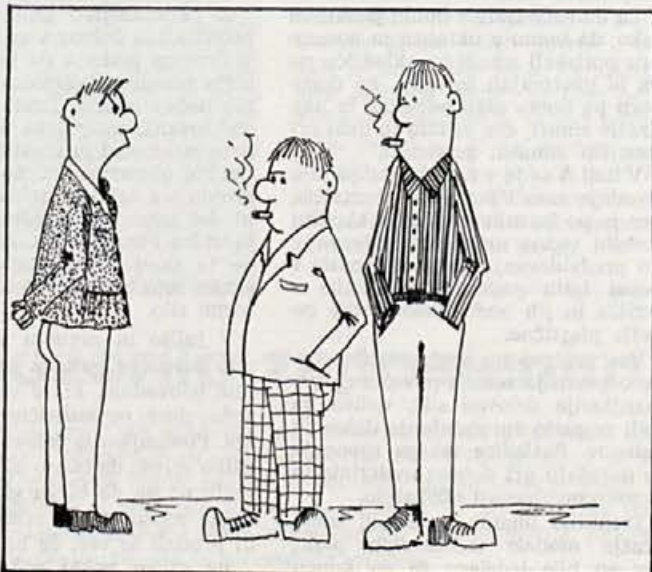
Zaposlili so se:

Gerčar Matevž — kot VK ključavničar v pomožnem obratu;
Pintar Drago — kot strojni tehnik v tehničnem biroju;
Lapajne Anica — kot NK delavka v obratu smuči;
Bjelica Cvija — kot NK delavka v obratu smuči;
Lazarevič Cvijeta — kot NK delavka v obratu smuči;
Grad Branko — kot NK delavec v prodajnem sektorju;
Simeunović Soja — kot NK delavka v obratu smuči;
Humerca Janez — kot KV avtomehaničar v prodajnem sektorju;
Zorman Lojzka — kot NK delavka v obratu smuči;
Pavc Alojzija — kot NK delavka v obratu smuči;

Pavc Franc — kot NK delavec v obratu smuči;
Pintar Stanko — kot KV avtomehaničar;
Pisek Janez — kot NK delavec v prodajnem sektorju;
Debeljak Stane — kot NK delavec v kovinskem oddelku;
Zupan Vinko — kot NK delavec v obratu smuči;
Rakuš Marjan — kot KV strojni ključavničar;
Langus Dušan — kot NK delavec v skladišču gotovih izdelkov;
Robič Zdravko — kot PK strugar v kovinskem oddelku;
Mulej Janez — kot KV mizar v inštitutu.

Delovno razmerje so prekinili:

Rozman Janko — PK delavec v obratu smuči — sporazumno;
Klemenc Janez — KV ključavničar v kovinskem oddelku — odpoved delavca;
Stančič oec. Tomaž — komercialist VS v prodajnem sektorju — izključitev;
Pirc Jožefa — PK delavska v obratu smuči — sporazumno;
Beltram Marjeta — PK delavka v obratu smuči — sporazumno;
Kavalar Antonija — administratorica pri verificirki v ERC — sporazumno;
Pristov Janez — PK delavec v pripravi lesa — sporazumno;
Gerčar Matevž — KV strojni ključavničar v pomožnem obratu — v JLA;
Mežnarc Marija — NK delavka v obratu smuči — upokožitev.

Brez besed

Pomen telesne vzgoje, športa in rekreacije za sodobnega človeka in kakšno je stanje v Elanu?

Verjetno se bo marsikdo najprej vprašal, zakaj se je treba spuščati v to vsedružno problematiko, ko pa imamo v Elanu toliko drugih »bolj pomembnih« in problematičnih stvari in to prav v tem dinamičnem političnem in gospodarskem obdobju. Nameravam namreč vsaj delno nakazati in obdelati to pomembno temo in prav vsakemu članu našega kolektiva prikazati vse večjo vlogo telesne vzgoje in športa v današnjem civiliziranem svetu. Lahko bi rekel, da je to glavni vzrok, da sem se odločil malo več spregovoriti o teh stvareh.

Kot študent Visoke šole za telesno kulturo v Ljubljani pa še posebej čutim obveznost, da prenašam pridobljeno znanje in izkušnje na sotovariše.

Vem, da je marsikdo teoretično in praktično dovolj podkovan na tem področju, le dovolj možnosti za realizacijo nima. Upam si trditi, da je več kot polovica naših članov že veliko slišala o telesni vzgoji, športu in rekreaciji, a se le tu pa tam ukvarja s tako dejavnostjo. Priznati moramo, da je ta priložnostna aktivnost precej razvita. Pri tem pa večina od nas ne upošteva dejstva, da je takšna dejavnost velikokrat komaj boljša, včasih pa celo slabša kot nič. Takšno prakso je zato treba nadomestiti z oblikami stalnega, celoletnega delovanja. Tretji vzrok, zaradi katerega sem se odločil za članek je, da želim vzporedno obravnavati tudi razmere v Elanu. Čimprej je treba pričeti s korenito reorganizacijo športnega društva in dati primat vsesplošni rekreaciji naših članov ter razmejiti vrhunski komercialni šport od rekreativnega. Naj omenim v začetku le še nekaj. Že samo dejstvo, da je Elan eno največjih, če ne celo največje podjetje športne opreme na svetu, nam pove zelo veliko. Uspeha, kakršnega uživamo širom po svetu, verjetno ne bi dosegli, če ne bi bili naši sodelavci vedno na tekočem z najnovjšimi dosežki in razvojem na športnem področju. Nekaj zanimivega pa se nam ponuja prav v samem podjetju, čemur do sedaj še nismo posvečali pozornosti. Čim večje število naših članov bi lahko pritegnili k aktivnemu preizkušanju naših sedanjih in novorazvitih športno rekreativnih artiklov. Ti naj bi bili na razpolago na primernem mestu in na ustrezen način. S tem bi obogatili lastne izkušnje in ideje in jih lahko koristno uporabili pri našem nadaljnjem delu.

Naj citiram še izjavo dipl. ing. Petrička v članku »Elan in telesna kultura« v reviji Telesna kultura iz leta 1971. Naša glavna naloga je omogočiti čim širšemu krogu delovnih ljudi, da se ukvarjajo s športom in rekreacijo. Naj pripomnim, da je naša skrb nuditi to predvsem članom delovne skupnosti Elan. Kako in kdaj pa je drugo vprašanje.

Skrb za telesno kulturo zaposlenih je sestavni del odgovornosti za človeka, zato bi o teh vprašanih morali razpravljati samoupravni organi. Ko sprejemamo razvojne načrte delovne organizacije, bi morali tudi program razvoja telesne kulture.

Uspeh bomo dosegli le takrat, če bo večina ljudi spoznala, kako pomembna je telesna vzgoja za življenje. Članek bo dosegel svoj namen, če bo sleherni človek vsaj malo začutil v sebi potrebo in interes za tovrstno udejstvovanje. »Pomen te-

lesne vzgoje, športa in rekreacije za sodobnega človeka« je zelo obsežno področje in se bom omejil le na bistvene točke. Zaradi boljšega razumevanja pa se bomo sproti seznanili z nekaterimi pojmi.

Telesna vzgoja ni nova znanost. Zgodovina telesne vzgoje in kulture sega daleč v dobo pred našim štetjem. Danes je že tako izpopolnjena znanost, da je o njej napisane že dosti najrazličnejše literature. Ta stroka ni le enostranska, saj ne obravnava le gibanja telesa, kot mnogi mislijo.

Telesna vzgoja ima interdisciplinarni pomen. Svoj predmet — človeka — obravnava kot biopsihosocialno bitje, to je z vidika zdravstva, gibanja telesa, oblačenja telesa in celo z družbenega vidika. Zato je tudi naša znanost sestavljena iz različnih majhnih znanosti. Ljudje pogosto zamenjujejo izraz telesna vzgoja in telesna kultura. Ko govorimo o telesni kulturi nasploh, mislimo na zgodovinski razvoj nekega naroda, na njegove materialne in duhovne pridobitve in na njegove navade. Na kratko bi lahko rekli, da nam zgodovina telesne kulture olajša razumevanje sedanosti na

TRIM

podlagi razvoja telesne kulture nekega naroda v preteklosti. Še pomembneje pa je, da nam da pravilno slutiti prihodnost.

Telesna vzgoja pa je pedagoški proces, je samo način učenja, kako izgrajevati in oblikovati celovito človeško osebnost z uporabo ustreznih gibalnih dejavnosti, to se pravi s posebnimi oblikami dela od rane mladosti pa do smrti. To je tudi smoter vsake telesne vzgoje.

Poglejmo si na kratko, kaj vse je namen telesne vzgoje. Z aktivnim udejstvovanjem v raznih športnih igrah, bodisi skupinsko ali individualno, nenehno utrjujemo zdravje in razvijamo sposobnost za delo in obrambo, smisel za lepoto gibanja, kulturno vedenje, tovarištvo, zavestno disciplino, varstvo človekovega okolja in veselje do planinarjenja. Z njo pridobivamo veselje do športnega tekmovanja, razvijamo ustvarjalnost in pridobivamo trajne navade za vsa obdobja življenja. Hkrati nam to omogoča bogatejšo izkoriščanje prostega časa, kar je dandanes še posebej pomembno. To so le glavne vrednote, ki jih pridobimo s telesno vzgojo. Treba je, da vseh ljudi sam doživlja in le tako občuti pravi pomen telesne aktivnosti. V članku bomo naleteli tudi na besedi šport in športna rekreacija. Beseda šport pomeni neke vrste razvedrilo, odvrtačanje od skrbi. Je angleškega izvora in v ožjem smislu pomeni gibalno dejavnost, ki se odraža v častni borbi za višje dosežke. Šport je torej spontana igra duha in telesa, športna rekreacija pa pomeni aktivni počitek, lahko bi rekli tudi ozdravljenje. Športna rekreacija je udejstvovanje, ki ga človek goji v prostem času, da se odpočije, se razvedri in z odvisno delovno energijo še bolj izuri ter ohranja svoje fizične in psihične sposobnosti.

Iz današnjih razmer lahko ugotovimo, da potreba po intenzivni fi-

zični kulturi raste vzporedno z razvojem civilizacije, ki je dosegla stopnjo tehnološke revolucije. Vprašujemo se zakaj? Vsekakor zato, ker telesna vzgoja človeku daje nekaj bistvenega, kar mu industrijska civilizacija jemlje. V vsakem živem bitju je močna želja po uveljavljanju svojih sposobnosti, po samoohranitvi, volja do moči ali uresničitve zastavljenih ciljev. Seveda pa so na poti do teh ciljev neštete ovire, s katerimi se mora človek spopasti in jih premagovati, zakaj življenje je boj in boj je življenje. V boju pa gresta vstrelitev poraz in zmaga. Fizična kultura, ki je na zadovoljivem nivoju, vsekakor pomaga človeku premagovati in sproščati razne napetosti, dojemati svet v njegovi celoti in premagovati življenjske težave, ki so duhovno vsak dan hujše, čeprav se na videz dandanes laže živi.

Naše okolje se vedno bolj zastruplja. Človek sam sebi žaga vejo, na kateri sedi. Zrak je iz dneva v dan bolj onesažen, velemesta postajajo vse bolj betonska mravljišča. Standardizirana industrijska družba producira standardiziranega človeka, enodimenzionalno krhko bitje, ki je povsem v nasprotju s projektom celovitega človeka. Družba postaja vsemogočna sila, človek, to bedno krhko bitje, pa je vsak dan manjši. Padel je v splet sil, katerih največkrat ne razume. Civilizacija, ki z eno roko daje, z drugo pa jemlje, postavlja človeka pred vedno nove in hujše preizkušnje. Nanje pa je treba biti pripravljen. Toda mnogo ljudi obupuje. Hoče se umakniti iz tega življenja. Človek postaja odtujen, osamljen, kajti cenjen je samo toliko časa, dokler ga potrebujejo. Zanimivo je, da se je človeka v sorazmerno normalnih časih loteval strah pred smrtjo, danes pa strah pred življenjem. Prav zaradi tega strahu človek razvija

Na svetu ni nič absolutnega. Človek, njegova moč in veličina je relativen pojem v športu in na vseh drugih področjih njegovega udejstvovanja. Vzemimo samo primer: Kaj pomaga znanstveniku še tako popolno znanje fizike ali matematike, če se v primeru vojne, ko ima sovražnika za hrbtno, znajde pred reko in ne zna plavati? Nepismen kmet, plavalec, pa ga lahko spravi čeznjo.

Ta primer in še več drugih podobnih nam povedo, da je danes treba obvladati poglobljene elemente športnih veščin. Treba je ponovno vzbuditi občutke, ki jih je civilizacija zamorila — iskanje, opazovanje, akcijo, v kateri se uporabljajo vsi čuti naenkrat, hojo, tek, skoke, mete, vzpenjanje, plavanje, borenje, samoobrambo, streljanje, smučanje. Znanje se je treba v gozdu, zakuriti ogenj, zavarovati se pred mrazom, poiskati hrano itd.

Mislím, da ni treba posebej poudarjati, kakšnega pomena je telesna vzgoja v konceptu vsesplošnega ljudskega odpora in da v primeru vojne človeku marsikdaj reši življenje prav obvladaje teh veščin.

Ce bi bila naša telesna vzgoja usmerjena predvsem v tako aktivnost, bi imeli večjo možnost, da kot majhen narod preživimo novo, morda strašnejšo katastrofo, ki ni bila prihranjena niti prejšnji, niti sedanji generaciji. Pri nas dajemo velika sredstva za vrhunski šport, ki zadovoljuje načelo: »dajte nam kruha in iger«, in ki že postaja sredstvo za osebno afirmacijo. Tu naletimo na komercializacijo, s katero se srečujemo vsakodnevno v tisku in na televiziji. Telesni vzgoji bi morali zastaviti višji cilj, jo poduhoviti, pomasoviti in odvajati od nje elemente tekme in prestiža. Tudi naš vzgojni sistem ne vrednoti dovolj takšne vzgoje. Sicer pa je tako kot vsa kultura tudi fizična v trenutni krizi.

Današnji človek potrebuje vzornike, po katerih bi se zgledovali. Slovenci imamo kar precej takih, ki so vredni posnemanja, saj so s svojim delom zastavili pot k celovitemu človeku. Naj omenimo samo našega Mira Cerarja, skakalca Rudija Finžgarja in Janeza Poldo, smučarja lovca Tinčka Muleja, alpinista in gorskega vodnika Joža Copa, ki je v svojem triinpetdesetem letu preplezal najtežji Centralni steber v Severni triglavski steni. Brez enakih in drugih si ne moremo zamisljati razvoja telesne vzgoje. Nesporno je kakršnakoli vsakodnevna telesna vadba, ki je prav toliko šola duha kot telesa, nujno potrebna slehernemu človeku, tako kot mu je potrebno delo, razvedrilo in kulturno udejstvovanje.

Zato naj se vsak zaveda, da se je nenehno treba gibati. Najbolj naravna oblika gibanja je hoja, zato izkoristite vsak čas zanjo in pojdi-te v trgovino raje peš kot z avtom. Zelo naravna oblika telesnega udejstvovanja je tudi lahek tek po občutku, plavanje, smučanje, razne igre z žogo, v novejšem času pa sta zelo razširjena in priporočljiva alpinizem in planinstvo. Srce bo tem bolj zdravo, čim bolj ga boste aktivirali, čim bolj se boste gibali.

V naslednji številki bom spregovoril o ustanavljanju telesnokulturnih skupnosti in o tezah prihodnje organiziranosti telesne kulture na Slovenskem ter o pomenu telesne vzgoje, športa in rekreacije za delo v podjetju in proizvodnost s konkretnim ozirom na Elan.

GLOBOČNIK CENE

voljo do življenja. Kdor ima pri telesni vzgoji voljo do vztrajnosti in vseh drugih moralnih kreposti, ki jih posreduje človeku vsestranska vadba telesa, bo prilagodil svoj način življenja tako, da bo postala telesna vadba sestavni del njegove osebnosti.

Naš čas potrebuje močne ljudi, duhovna moč pa je tesno povezana tudi s telesno. To pa seveda ne pomeni, da je v vsakem močnem telesu tudi močan duh. Pot do tega cilja pa je med drugim tudi motivirana fizična kultura.

Nasveti gradbenikom

(Nadaljevanje)

Prj lokacijski obravnavi mora občinski organ poleg navedenega upoštevati še tehnične in druge predpise, ki urejajo lokacijo objektov ter poklicati na zaslišanje vse stranke v postopku, med te se pa štejejo tudi neposredni sosedje oz. lastniki sosednjih parcel. Občinski upravni organ lahko tudi mimo stališč, ki jih pridobi prj lokacijski obravnavi, izda lokacijsko dovoljenje. Seveda pa imajo vse stranke v postopku v pritožbenem roku možnost izpodbijati dovoljenje. Pri končni razsodbi običajno obvelja tisto, kar predpisuje zazidalni načrt, če je bil izdelan in sprejet v skladu z zakonskim določili.

Za pomembnejše objekte izda dovoljenje po enakem postopku kot občina republiški sekretariat za urbanizem.

Lokacijsko dovoljenje je potrebno za graditev novih objektov, za adaptacije in prizidave, prav tako pa tudi za različna nasipavanja, izkope (gramoznice, kamnolome, odstranitve obstoječih objektov). V nekaterih primerih se lahko v postopku za pridobitev gradbenega dovoljenja določajo tudi lokacijski pogoji in torej ni treba iskati posebej lokacijskega dovoljenja.

Lokacijsko dovoljenje pa ni potrebno za tekoča vzdrževalna dela na obstoječih objektih, za adaptacije, s katerimi se ne spreminja zunanost, velikost ali namen obstoječih objektov (torej: za spremembo namembnosti npr. za predelavo stanovanja v delavnico je potrebno dovoljenje!); za graditev pomožnih objektov — drvarnica, čebelnaki, kurniki, shrambe za orodje. V nekaterih občinah tudi ne zahtevajo dovoljenj za garaže, če se te drže stanovanjskih objektov.

Občine ponavadi za vse našete pomožne objekte zahtevajo priglasitev — to je sporočilo občini o nameravani gradnji. Veljavnost lokacijskega dovoljenja poteče po enem letu, podaljša se pa lahko za največ še eno leto.

Preizkušnje

— Si bral?
— Kaj, če sem bral?
— Da se bo delalo po novem le štiri dni v tednu?
— A tisto! Neumnost! Kot da se že sedaj dela več! Kar poglej, koliko ljudi je vsak dan dopoldne na cestah, po trgovinah in lokalih! In koliko je sestankov, koliko dolgih govorov o enem in istem, še največ pa o delu, sedanjem in minulem.
— Ze spet nergaš! Če se toliko govori o delu, združenem, temeljnem, sedanjem in minulem, to nedvomno tudi nekaj pomeni, brez skrbi da nekaj pomeni... Star slovenski pregovor pravi: Kjer je dim, je tudi ogenj.
— Ja, dim že, dim!
— Ni stvari, ki bi je ti ne videl črne. Pa kaj hočem: takšne narave si in pika. Vedno si bil proti vsemu novemu. Ampak čas gre naprej, dragi moj, produktivnost dela stalno narašča. Kmalu bo vse na gumbih in se ljudem ne bo treba več dolge dneve potiti za stroji. Delali bomo

le še po štiri, tri in nazadnje morda samo dva dni v tednu...
— A druge dni? Kaj bomo vendar počeli v prostih dneh?
— Počivalo se bo!
— Kje se bo počivalo? Doma med štirimi stenami? To je še manj zdravo kot delo...
— Kje? V naravi vendar!
— V vse bolj onesnaženi?! Hvala lepa za tak počitek in napredek!
— Tak umiri se vendar! Kaj pa filtri? Sicer pa se ne bom z bikom bodel, če sam ne sprevidiš, kam nas pelje razvoj. Samo poglej, koliko hotelov gradimo in kakšnih! Vse v marmorju, mozaikih, betonu! Pa motelov, lovskih in planinskih koč, celih počitniških mest ob morju — pravo turistično industrijo! Koliko zdravnih vrelcev smo odkrili v zadnjih letih! Ze v vsaki vasi vrtajo v zemljo, da bi prišli do tople vode. Kladanjsko prodajamo po vsej Evropi in še dlje...

— Nikar ne sanjari, prosim te! Kdo sploh lahko gre pri nas na dopust, te vprašam? Delavec?
— No, to imaš prav! Delavec zaenkrat še ne more iti, ker potrebuje devize in smo zato nastavili visoke turistične cene, ki pa so še vedno nižje kot druge po svetu in nas to rešuje. Ampak delavec bo šel na dopust, brez skrbi, da bo lahko šel in to takoj, ko se bo naše gospodarstvo malo bolj uredilo...
— A kdaj se bo uredilo?
— Ko bo bolj na gumbih, kot je sedaj!
— Aha! In takrat bomo, po tvojem, delali samo štiri in še manj dni na teden, če te prav razumem?
— Ja, tako je!
— Tako kot mislijo začeti v Srbiji, kot smo brali, ne?
— Ja, tako je!
— Pa misliš, da so v Srbiji res prvi prišli na to idejo?
— Tako piše!
— Figo so prišli prvi! Tudi pri nas v Sloveniji so začeli nekateri poizkusno uveljavljati takšno prakso. Veš, nam ni treba dajati tega na veliki zvon, ker si lahko drugače pomagamo...
— Kako to misliš? Poznaš kakšen primer?

— Pozimi se vozijo kolegi nekaterih naših podjetij med službo smučat v hribe, to menda več, ne?
— Ja, govorilo se je nekaj o tem...
— Poleti so tako in tako dopusti? Ne?
— Ja, dopusti so!
— Ostaneta le še pomlad in jesen. Vendar se da tudi spomladi in jeseni službeni čas zelo koristno uporabiti, odkar smo vsepovsod postavili avtomatična kegljišča...
— Ne razumem!
— No, dopoldansko malico se raztegne, pa je! Ob našem terenskem kegljišču tako vsak dan parkirajo službeni avto od Elektro, en poštar-ski, zraven pride do njih še nekaj cenilcev škod, občinskih referentov, pomočnikov direktorjev in tako vse dopoldne padajo keglji...
— Kako pa to veš?
— Saj kegljam z njimi!
— A ti tudi?
— Ja, tudi jaz. Zato pa ti pravim, da v Srbiji niso prišli prvi s to idejo na dan. Na našem terenu jo že dolgo preizkušamo v praksi.

VINKO BLATNIK
IZ DE 25. VIII. 73